

gemeente
Zoetermeer

Masterplan

Beleidskader Leisure

2025

Zoetermeer
steeds
ondernemend

Beleidskader Leisure Zoetermeer

CS/OEZ 29 september 2003
Drs. B. Dronkert
b.dronkert@zoetermeer.nl

Beleidskader Leisure Zoetermeer

Inhoudsopgave:

	Samenvatting	3
1	Inleiding	7
	➤ De recente historie	7
	➤ Totstandkoming Leisurevisie Ecorys-Kolpron: Visiedocument	7
	➤ Toekomstig gemeentelijk leisurebeleid.	8
2	Hoofdrichting van het Leisurebeleid	10
	➤ Vier soorten leisure	10
	➤ De ruimtelijke hoofdstructuur	11
	➤ Vijf projectgebieden	12
3	Marketing, Financiën en organisatie, Effecten	15
	➤ Marketing,	15
	➤ Financiën en organisatie,	15
	➤ Effecten	16
4	Het kader waar leisure-initiatieven aan moeten voldoen	17
	➤ Algemeen beleid	17
	➤ Doelgroep beleid	17
	➤ Aard van voorzieningen en evenementen	17
	➤ Evenementen	17
	➤ Groene leisure	18
	➤ Cultuur en leisure	18
	➤ Horeca	18
	➤ Casino	19
	➤ Fun-attractie	19
	➤ Funshoppen	19
	➤ Sport	19
	➤ Leisure in de ruimtelijke hoofdstructuur: leisure-as, groene hoepel, woon- en werkgebieden	20
	➤ De projectgebieden	21
	➤ Financiële toetsing	21
5	Risicoanalyse	22
6	Communicatieparagraaf	23
7	Activiteiten in het jaar 2003	24
Bijlagen:		
-	Voorbeelden van de vier vormen van leisure	25
-	Projectgebied Stedelijke Driehoek	25
-	Projectgebied Kwadrant	26
-	Projectgebied Kop Westzijde	27
-	Projectgebied Kop Oostzijde	28
-	Projectgebied Noord-Aa/Plassengebied	28
-	Geschiktheid deelgebieden hoofdstructuur naar leisurevoorziening	29

SAMENVATTING: BELEIDSKADER LEISURE ZOETERMEER

In 1999 is de Toekomstvisie “Zoetermeer, steeds ondernemend” door de raad vastgesteld. Eén van de speerpunten om de doelstellingen (stijging inwonertal, werkgelegenheid, (culturele) waarde stad en bereikbaarheid) te bereiken is “leisure”. Onder “leisure” wordt verstaan: alle openbaar toegankelijke vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten, zowel overdekt als in de openlucht. Dit betekent dat het zowel om grootschalige als om kleinschalige voorzieningen gaat. Ook openlucht- en verblijfsrecreatie vormen een onderdeel.

Leisure heeft dus alles te maken met vrije tijd. Als die op een prettige manier kan worden besteed in de eigen stad is het daar goed wonen en werken. Investeren in leisure is rendabel, want als het goed gebeurt leidt het tot een versterking van de economie en de sociale cohesie in Zoetermeer.

Medio 2002 is de visie van het externe adviesbureau in de inspraak gegaan. Deze visie is tot stand gekomen onder begeleiding van een door gemeentelijke en externe deskundigen samengestelde commissie.

Na een zorgvuldig inspraaktraject is het voorliggende Beleidskader Leisure geschreven, dat wordt ingezet bij de verbetering van het woon- en werkklimaat. Een goed woon- en werkklimaat blijkt voor een belangrijk deel samen te hangen met de aard, de situering en de kwaliteit van de leisurevoorzieningen in de stad. Het Beleidskader is een instrument om de burger en de ondernemer duidelijk te maken welke kansen er in deze stad aanwezig zijn en op welke plekken en voorzieningen de aandacht zich moet concentreren.

Zeker in een tijd waar de economische ontwikkeling onder druk staat zou het onverstandig zijn om geen aandacht te besteden aan leisure. De leisuresector is één van de weinige waarin nog steeds fors wordt geïnvesteerd door het bedrijfsleven. Het economisch effect van het nieuwe leisurebeleid laat zich direct voelen door een toename van het aantal banen. Met name in de voor Zoetermeer interessante groep van lager geschoolden vindt de nodige groei plaats. Mogelijk belangrijker zijn de indirecte ontwikkelingen op het gebied van werkgelegenheid en investeringen van beleggers, bedrijven, bewoners en bezoekers. 25% van het vrij besteedbare inkomen van de consument gaat naar leisure. De 130.000 inwoners van Zoetermeer hebben straks jaarlijks ruim € 300 miljoen aan leisure te besteden. Het loont zeker de moeite om de consument meer mogelijkheden te bieden om zijn leisurebudget in Zoetermeer te besteden. Het beter verkopen van Zoetermeer resulteert in een aantrekkelijker woon- en werkklimaat, hetgeen op andere vlakken weer tot een interessante verlaging van de kosten leidt. Hetzelfde wordt verwacht van de versterkte sociale cohesie die samengaat met een verbeterd woon-, werk- en leisureklimaat. Dit is één van de conclusies van de in 2002 gehouden werkconferentie over Bouwen aan Bindingen. Ook zorgen de leisureontwikkelingen voor een financieel effect. Door grondverkoop aan leisure-ontwikkelaars en OZB op leisurevoorzieningen worden de komende 25 jaar de nodige inkomsten gegenereerd. Een grove schatting van de jaarlijkse extra inkomsten uit toeristenbelasting komt uit op een half miljoen Euro.

Het Beleidskader Leisure Zoetermeer geeft de hoofdrichting van het Leisurebeleid aan. Kort samengevat komt dit neer op: welke locaties zijn kansrijk, welke voorzieningen en evenementen komen daar tot hun recht en hoe denken we een en ander te kunnen bereiken.

Zoetermeer bevindt zich in de unieke positie om de komende jaren uit te groeien tot een scharnier in de deltametropool en draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de regio Haaglanden.

De marktanalyses (www.zoetermeer.nl Het Digitaal Stadhuis) laten zien dat er op het gebied van doelgerichte leisure, basisleisure, groene en sfeergerichte leisure aanknopingspunten in Zoetermeer zijn.

Doelgerichte Leisure: Voor de komende jaren is er een stijgende vraag naar aansprekende elkweervoorzieningen, die op goed bereikbare locaties zijn gelegen. Kansen zijn er voor het ontwikkelen van enkele onderscheidende attractiepunten. Goede opties zijn: een onderscheidende (museale) fun-attractie, een ICT-attractie en een sportattractie van (inter)nationale allure.

Groene Leisure: De behoefte aan tijdsintensieve en rustige vrijetijdsactiviteiten groeit nog steeds. Groene leisure zal zich in Zoetermeer de komende jaren verder uiten in een groeiende vraag naar recreatieve activiteiten in het groen, zoals wandel-, fiets-, skate-, ruit- en kanoroutes. Vergrijzing en de groei van het aantal allochtonen in Zoetermeer zal de vraag naar vorengenoemde activiteiten doen toenemen. Opties zijn: een aansprekend natuurthemapark van voldoende omvang, verblijfsaccommodaties in het groen, groen hotel, landschapscamping en kwalitatieve toevoegingen door middel van vernieuwende vormen van landschapskunst.

Sfeergerichte Leisure: Het gemiddeld hoge opleidings- en bestedingsniveau wordt door het huidige voorzieningenaanbod niet optimaal benut. Een versterking van het culturele-, horeca- en detailhandelsaanbod is gewenst. Dit zal leiden tot een verbetering van de kwaliteit en omvang van sfeergerichte leisurevormen. Opties zijn: toevoeging van aanvullende culturele voorzieningen zoals een aansprekende kunsthalmuseum. Een inhaalslag van het horecaaanbod en het funshoppen.

Basisleisure: Voor Zoetermeer is van oudsher de basisleisure een belangrijke pijler in de besteding van vrije tijd. Deze levende, vooral sport- en spelcultuur kan nog breder worden ontwikkeld en zal door het organiseren van enkele beeldbepalende sportevenementen een goede verbreding geven. Zoetermeer heeft de meeste fitness per inwoner van Nederland. Sportvoorzieningen als trap- en basketbalveldjes verspreid door de wijk leggen de drempel om te gaan sporten laag. Atletiek, curling, andere sneeuw en ijssporten en gymnastiek zijn sporten waarin Zoetermeer van zich doet spreken. De turnprestaties van Pro Patria-leden zijn een goede exponent van de manier waarop Zoetermeer met deze vorm van leisure bezig is. Ook de spelvoorzieningen in de wijken, de kleinschalige evenementen voor en door de buurt, de stadsboerderijen, wijktuinen en het buurthuis zijn basisvoorzieningen die een belangrijk onderdeel vormen van de leisurestructuur in de woonwijken.

De gebieden waar bepaalde vormen van leisure kunnen worden ontwikkeld zijn:

- De Groene Hoepel rond de stad. In 2025 is Zoetermeer rondom de bebouwde grenzen compleet omsloten door afwisselend groene en blauwe landschappen met hier en daar een rood accent,
- De Leisure-as van West naar Oost is een stedelijke strip van doelgerichte leisurevoorzieningen met duidelijke bronpunten, die verder ontwikkeld dient te worden als regionaal en bovenregionaal leisuregebied. De leisure-as wordt in het Masterplan voorzieningen-as genoemd. Een strip voor toerisme, leisure en recreatie, waarbij bereikbaarheid en herkenbaarheid van groot belang is.
- De woon- en werkgebieden daartussen. Vanuit de vrijetijdsfunctie ligt de nadruk op de ontsluiting van de woongebieden naar de vrijetijdsvoorzieningen. "Van de voordeur naar..." is hier het leidende principe. Ook in de buurten en wijken speelt leisure een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie. De leisurevoorzieningen en – evenementen die hier worden gevestigd of plaatsvinden, worden nog directer bij de wensen van de burgers in deze woongebieden betrokken.

Binnen deze hoofdgebieden worden vijf projectgebieden onderscheiden waarvoor wordt aangegeven wat voor soort leisure daar kansrijk is.

Dit zijn de Stedelijke Driehoek waarin de binnenstedelijke sfeergevoelige leisurefunctie centraal staat. Leisurevoorzieningen langs de as Stadshart-Dorpsstraat zorgen voor de gewenste integratie van deze centra. Het Kwadrant als belangrijke pijler in de leisure-as. (Sportgerichte) evenementen en leisurevoorzieningen met een nationale uitstraling komen in Zoetermeer het best tot hun recht op deze locatie

Het Kopgebied Westzijde als onderdeel van de Leisure-as en van de Groene Hoepel. Intensieve en extensieve recreatie, zoals regionale sport, openluchtrecreatie, horeca, vermaak en cultuur met hier en daar een nationale uitschieter, zijn in dit gebied mogelijk.

In het Kopgebied Oostzijde, als onderdeel van de Groene Hoepel en de Leisure-as, is intensief recreatief gebruik, buitenplaatsen, woningbouw en bosontwikkeling.

In het Plassengebied wordt bij uitstek vorm gegeven aan de overgang van de stad naar het Groene Hart. Het gebied is nu al intensief in gebruik. Het vraagt om een zorgvuldige zonering van functies zoals: horeca, water- en openluchtrecreatie.

In ruimtelijke visies, bestemmings-, bouw- en inrichtingsplannen, waarbij leisure is betrokken zal bij de advisering en uitwerking aandacht worden besteed aan de veiligheid en toegankelijkheid van met name ouderen en gehandicapten.

Het economisch tij is de leisure-ontwikkeling niet gunstig gezind. De ontwikkelingen moeten worden opgepakt in een tijd dat overal wordt bezuinigd. Het leisureprogramma gaat over een periode van 25 jaar en mag daarom niet worden afgerekend op de kort-cyclische ontwikkelingen in de economie. Leisure vraagt om diepte-investeringen en die zullen er (op termijn) weer uitkomen (OZB, grondverkoop, toeristenbelasting etc.).

Om leisure-initiatieven te kunnen toetsen op haalbaarheid en wenselijkheid zijn richtlijnen geformuleerd. Leisure-initiatieven die in Zoetermeer willen landen worden getoetst op hun haalbaarheid en wenselijkheid.

Uit het Beleidskader komen geen financiële verplichtingen voort. Alle te verrichten werkzaamheden passen in bestaande taken en budgetten. Er is daardoor geen direct financieel risico voor de gemeente. Eventuele financiële deelneming aan initiatieven vindt plaats na een specifiek op dat initiatief gericht besluitvormingsproces.

De concrete ruimtelijke vertaling van het kader vindt plaats in gebiedsvisies en bestemmingsplannen. Daar vindt ook de definitieve besluitvorming plaats over de toetsingscriteria. De betrokkenheid van de gemeenteraad en de burgers van Zoetermeer bij de concrete uitwerking van het beleidskader is daardoor gegarandeerd.

Uitwerking en aanpassing van het beleid op hoofdlijnen wordt vroegtijdig gecommuniceerd met alle bij het tot standkomen van de nota betrokken partijen. Het concreet realiseren van leisureontwikkelingen zal altijd samengaan met een communicatie- en inspraaktraject richting direct betrokkenen via de gebruikelijke kanalen.

In 2003 worden de werkzaamheden voortgezet van projecten die in 2002 of daarvoor zijn gestart. Dit betreft onder meer de evenementennota, Kwadrant en de Stedelijke Driehoek. Het betreft projecten die een breed draagvlak hebben verworven.

Er vindt monitoring plaats van de ontwikkelingen op het gebied van leisure. Jaarlijks wordt een voortgangsrapportage gemaakt van de resultaten.

1. Inleiding

De recente historie

In 1999 is de Toekomstvisie “Zoetermeer, steeds ondernemend” door de raad vastgesteld. De doelstellingen in deze visie tot het jaar 2025 zijn: groei van het inwoneraantal tot 130.000 inwoners en stabilisatie van dit aantal, toename van het aantal arbeidsplaatsen met 25.000 tot een totaal van 70.000, waardeverdubbeling van de stad, versterking van de sociale cohesie, versterking van de stedelijke cultuur en bereikbaarheid van de omliggende grote steden binnen 30 minuten. Eén van de speerpunten waarop ingezet zou gaan worden om deze doelstellingen te bereiken was “leisure”.

De Toekomstvisie is vervolgens vertaald in een Masterplan. Vooruitlopend op een nog te ontwikkelen beleid voor leisure, is in het Masterplan een voorzieningenplan opgenomen, lopend van west naar oost, waar leisurevoorzieningen als parels aan een snoer een plek zouden kunnen vinden.

In 2001 is gestart met uitwerking van het speerpunt leisure. Besloten is een beleidskader Leisure te schetsen, in lijn met Toekomstvisie en Masterplan lopend tot 2025. Hiervoor is het externe adviesbureau Ecorys-Kolpron in de arm genomen. Dit bureau is november 2001 met zijn werkzaamheden gestart.

Totstandkoming Leisurevisie Ecorys-Kolpron: Visiedocument

Ten tijde van de Toekomstvisie was nog niet helder wat er onder “leisure” moest worden verstaan. Gekozen is uiteindelijk voor de brede definitie: alle openbaar toegankelijke vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten, zowel overdekt als in de openlucht. Dit betekende dat het zowel om grootschalige als om kleinschalige voorzieningen moest gaan, dat ook openlucht- en verblijfsrecreatie onderdeel vormden. Verder konden de leisurevoorzieningen een verschillende reikwijdte hebben, variërend van wijkgericht, lokaal, regionaal tot bovenregionaal. Aan leisure gerelateerde branches als ‘funshoppen’ en congresbezoek zijn tevens globaal meegenomen.

Leisure heeft dus alles te maken met vrije tijd. Als die op een prettige manier kan worden besteed in de eigen stad is het daar goed wonen en werken. Investeren in leisure is rendabel, want als het goed gebeurt leidt het tot een versterking van de economie en de sociale cohesie in Zoetermeer.

De ruime definitie van leisure vroeg om de instelling van een brede ambtelijke werkgroep waarin alle relevante disciplines waren vertegenwoordigd. Daarnaast is een externe begeleidingscommissie ingesteld voor de inbreng van extra expertise en het creëren van draagvlak. Een woord van dank is op zijn plaats voor de leden van de commissie en werkgroep te weten:

Binnen het gemeentelijk apparaat:

Wethouder ir. B. Emmens (coördinerend), voormalig wethouder P.H.M. Scheffer (voorzitter)

Drs. B. Dronkert (projectleider) en drs. M.A.E. Huitema (projectsecretaris) (SW/OEZ)

E. Meijer en J. Kragt (Bestuur/BOP)

Ing. J.B. Allebes (SW/wijkcoördinatie)

Ir. A. ten Ham (SW/RO)

Dr. N.A.M.G. Rozijn (WZ/BL)

A.C. de Jong (ISZ)

E. van Gils (MBW)

Buiten het gemeentelijk apparaat:

de heer mr. J. Hulsebosch: Vertegenwoordiger Raad voor Ondernemend Zoetermeer (RVOZ)

de heer P.J.A.M. Luijkx Vertegenwoordiger Kamer van Koophandel Haaglanden vestiging Zoetermeer

mevrouw M.J.M. van Driel Floravontuur Promotie Zoetermeer

de heer R. van Wielink VVV Zoetermeer
de heer W. Weyers: Toerisme Recreatie Nederland:
de heer H.G. Lim Kunstcommissie
mevrouw J. Ziermans Cultuurpodium De Boerderij
mevrouw A. Andres (sportadviseur) Hopman & Andres Consultance BV:

Bij de totstandkoming van de visie is het voltallige (voormalige) college van B&W betrokken. MT's en CMT zijn op cruciale momenten geïnformeerd en geconsulteerd. Een workshop is georganiseerd waarvoor leisure-ondernemers, projectontwikkelaars, milieuorganisaties en andere belanghebbenden zijn uitgenodigd.

Een en ander mondde in mei 2002 uit in een Visiedocument en een Achtergronddocument van Ecorys-Kolpron. Van deze rapporten heeft u op 4 (CSW) en 5 (CWZ) juni 2002 kennisgenomen. Beide zijn vervolgens in juni vrijgegeven voor inspraak. De binnengekomen inspraakreacties zijn opgenomen en beantwoord in de "Nota van Antwoord".

Toekomstig gemeentelijk leisurebeleid

Inmiddels was leisure van speerpunt in de Toekomstvisie uitgegroeid tot een project met topprioriteit en onderdeel van het Masterplan. Een volgende stap was het formuleren van het Zoetermeers leisurebeleid. Beoordeeld diende te gaan worden welke elementen uit de visie van het externe adviesbureau overgenomen, welke elementen weggelaten kunnen worden en welke aanvullingen gewenst zijn.

In dit traject zijn betrokken en geconsulteerd: de werkgroep leisure, MT's, CMT, PCI, de (inmiddels deels nieuw aangetreden) leden van het college van B&W. Wat bleek was dat de door Ecorys-Kolpron neergelegde visie te omvattend was en teveel beleidskeuzes in zich had om in de beperkt beschikbare tijd in zijn geheel goed af te kunnen wegen. Dit zeker tegen de achtergrond van de ingrijpende bezuinigingstaakstelling waarvoor de gemeente eind 2002 is komen te staan.

Er wordt daarom in dit stadium gekozen voor een bescheiden opstelling waarbij Leisure wordt gepositioneerd als strategisch instrument dat wordt ingezet bij de verbetering van het woon- en werkklimaat. Het Beleidskader is een instrument om de burger en de ondernemer duidelijk te maken welke kansen er in deze stad aanwezig zijn en dat niet alles tegelijk kan worden opgepakt. De volgende voorstellen zullen bijdragen aan het tot stand komen van de gewenste structuur:

1. Leisure inzetten als strategisch instrument voor de verbetering van het woon- en werkklimaat,
2. Beleidskader Leisure aanwenden om het moment dat kansen zich voordoen te benutten,
3. Passende ontwikkelingen in de voorwaarde scheppende sfeer ondersteunen,
4. Het pro-actief werven en faciliterend vestigen van passende leisure-initiatieven in de Groene Hoepel*, de Leisure-as* en de woon- en werkgebieden, (* zie hoofdstuk 2)
5. Passende grootschalige leisure met een (boven)regionale uitstraling laten landen in de Leisure-as en op goed bereikbare plaatsen in de Groene Hoepel,
6. Voorwaarden scheppen voor de vestiging van "passende" kleinschalige leisure, in de projectgebieden en de woonwijken,
7. Leisurevoorzieningen moeten toegankelijk zijn voor de Zoetermeerse bevolking,
8. De werkgroep leisure (ambtelijk) zal op afroep en aan de hand van het Beleidskader Leisure, het college adviseren of een leisure-initiatief "past" en al dan niet moet worden gefaciliteerd,
9. Totdat een passend leisure-initiatief zich aandient, geschikte locaties in reserve houden,
10. Functiemenging in de voor leisure aangewezen gebieden is mogelijk, mits het leisure-karakter dominant blijft en niet heeft te lijden onder de toevoeging.

11. Financiële deelname vindt altijd plaats via separate besluitvorming.
12. Eventuele acquisitie en de uitwerking van initiatieven ligt bij de vakafdelingen,
13. Het college beantwoordt de inspraakreacties conform de Nota van Antwoord,

2 Hoofdrichting van het Leisurebeleid

Het Beleidskader Leisure Zoetermeer geeft de hoofdrichting van het Leisurebeleid aan. Kort samengevat komt dit neer op: welke locaties zijn kansrijk, welke voorzieningen en evenementen komen daar tot hun recht en hoe denken we een en ander te kunnen bereiken? Aan de raad wordt gevraagd in te stemmen met deze hoofdrichting die hieronder puntsgewijs wordt omschreven:

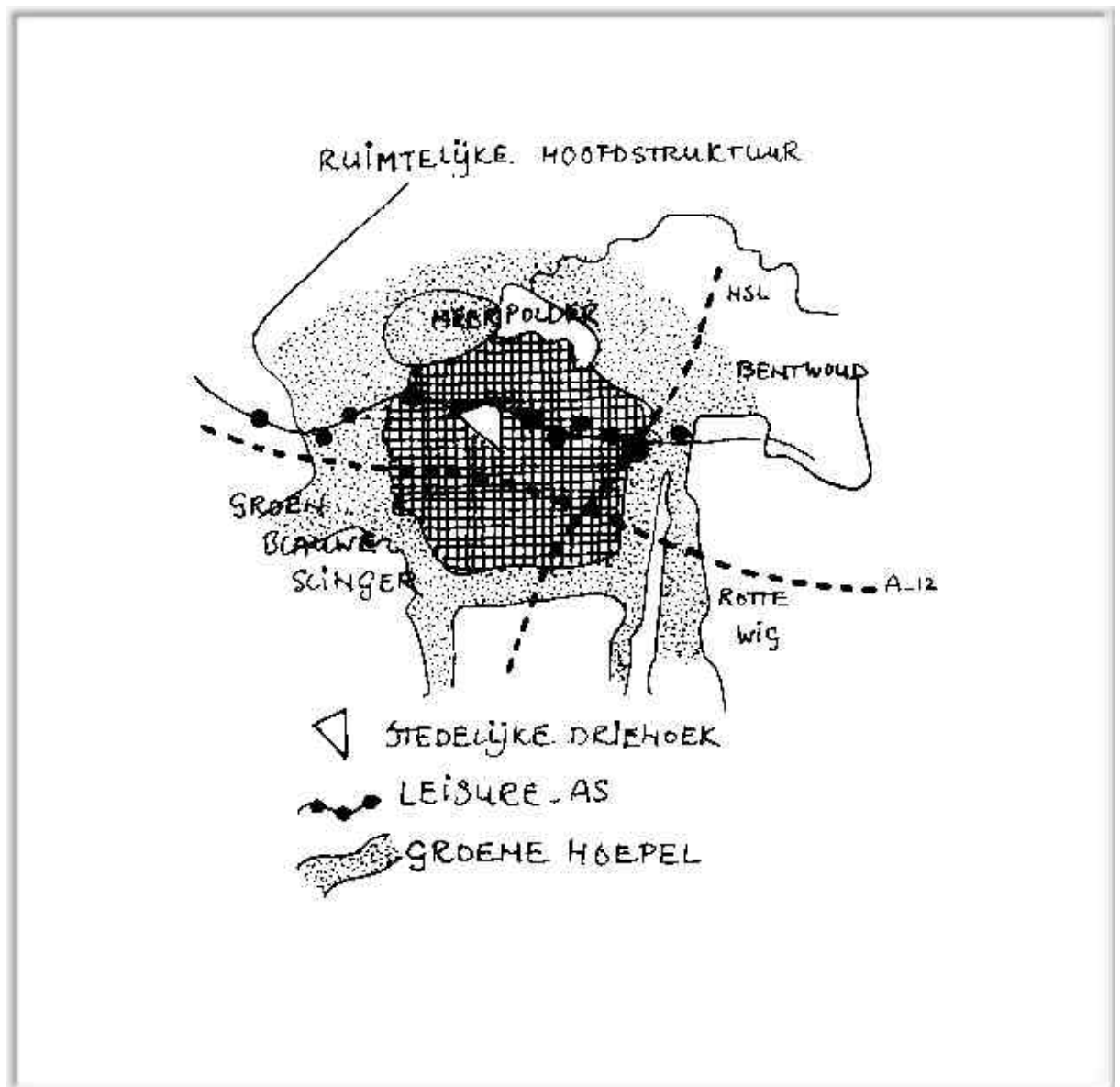
- De groei van de vrijetijdssector wordt op rijksniveau onderkend. Het accentueren van de verschillende kwaliteiten van stad en land dienen in het gemeentelijk beleid centraal te staan. Voor Zoetermeer valt aan te bevelen dat in het leisureprogramma wordt ingezet op een evenwichtige versterking van zowel "rood" als "groen".
- Zoetermeer als onderdeel van het stedelijk netwerk (Deltametropool) heeft een aanvullende functie op de vier grote steden op het vlak van wonen, werken en voorzieningen. Zoetermeer dient een eigen karakteristieke positie voor leisurevoorzieningen en vrijetijdsbesteding in de Deltametropool te claimen en deze verder uit te bouwen.
- In de filosofie van de Deltametropool wordt grote waarde aan de versterking van het groenblauwe netwerk gehecht. Dit biedt Zoetermeer concrete kansen om hieraan invulling te geven. Zoetermeer bevindt zich in de unieke positie om de komende jaren uit te groeien tot een scharnier in de regio.
- Zoetermeer draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de regio Haaglanden. Gezien de ligging als "kop in het Groene Hart" (Masterplan 2025) kan Zoetermeer goed aansluiten op het profiel van aantrekkelijke groene laag (Groene Hart). Binnen de regionale leisurevisie wordt Zoetermeer erkend als stad met een hoog ambitieniveau op gebied van leisure. Hierin wordt een aantal strategische ontwikkelingszones genoemd, aangewezen vanuit een breder ruimtelijk-economisch perspectief. Voor Zoetermeer zijn dit het centrumgebied en de voorzieningen-as Amerikaweg- Verlengde Australiëweg. Deze as betekent een versterking van de leisurestructuur in regioverband (Masterplan 2025).
- Leisure is bij uitstek een terrein waarin vele beleidsvelden zich vervlechten. Leisurebeleid kan behalve leiden tot goede economische en imago-effecten, tegelijkertijd nadrukkelijker een impuls geven aan drie andere aspecten:
 - Versterking kwaliteiten natuur, landschap en water.
 - Versterking sociale structuur.
 - Versterking duurzaamheidsprofiel
- De marktanalyses (achtergronddocument) laten zien dat er op het gebied van doelgerichte-, basis-, groene- en sfeergerichte leisure aanknopingspunten in Zoetermeer zijn.
 - **Doelgerichte Leisure:** Voor de komende jaren is er een stijgende vraag naar aansprekende elkweervoorzieningen, die op goed bereikbare locaties zijn gelegen. Kansen zijn er voor het ontwikkelen van enkele onderscheidende attractiepunten. Goede opties zijn: een onderscheidende (museale) fun-attractie, een ICT-attractie en een sportattractie van (inter)nationale allure.
 - **Groene Leisure:** De behoefte aan tijdsintensieve en rustige vrijetijdsactiviteiten groeit nog steeds. Groene leisure zal zich in Zoetermeer de komende jaren verder uiten in een groeiende vraag naar recreatieve activiteiten in het groen, zoals wandel-, fiets-, skate-, ruiters- en kanoroutes. Uit onderzoek van Ecorys-Kolpron blijkt dat door vergrijzing en de groei van het aantal allochtonen in Zoetermeer de vraag naar vorengenoemde activiteiten zal toenemen. Opties zijn: een aansprekend natuurthemapark van voldoende omvang,

verblijfsaccommodaties in het groen, groen hotel, landschapscamping en kwalitatieve toevoegingen door middel van vernieuwende vormen van landschapskunst.

- **Sfeergerichte leisure:** Het gemiddeld hoge opleidings- en bestedingsniveau wordt door het huidige voorzieningenaanbod niet optimaal benut. Een versterking van het culturele, horeca- en detailhandelsaanbod is gewenst. Dit zal leiden tot een verbetering van de kwaliteit en omvang van sfeergerichte leisurevormen. Opties zijn: toevoeging van aanvullende culturele voorzieningen zoals een aansprekende kunsthof/museum. Een inhaalslag van het horecaaanbod en het funshoppen.
- **Basisleisure:** Voor Zoetermeer is van oudsher de basisleisure een belangrijke pijler in de besteding van vrije tijd. Deze levende, vooral sportcultuur kan nog breder worden ontwikkeld en zal door het organiseren van enkele beeldbepalende sportevenementen een goede verbreding geven. Zoetermeer heeft de meeste fitness per inwoner van Nederland. Sportvoorzieningen als trap- en basketbalveldjes verspreid door de wijk leggen de drempel om te gaan sporten laag. Atletiek, curling, andere sneeuw en ijssporten en gymnastiek zijn sporten waarin Zoetermeer van zich doet spreken. De turnprestaties van Pro Patria-leden zijn een goede exponent van de manier waarop Zoetermeer met deze vorm van leisure bezig is.

Het is niet de bedoeling om overal in Zoetermeer alles op het gebied van Leisure mogelijk te maken. De gewenste ruimtelijke leisure-structuur geeft richting aan de voorgestane invulling van het beleid. De gebieden waar bepaalde vormen van leisure kunnen worden ontwikkeld zijn aangewezen. **De hoofdstructuur** verdeelt Zoetermeer in drie gebieden. Dit zijn:

- **De Groene Hoepel** rond de stad. In 2025 is Zoetermeer rondom de bebouwde grenzen compleet omsloten door afwisselend groene en blauwe landschappen met hier en daar een rood accent,
- **De Leisure-as** van West naar Oost is een stedelijke strip van doelgerichte leisurevoorzieningen met duidelijke bronpunten, die verder ontwikkeld dient te worden als regionaal en bovenregionaal leisuregebied. De leisure-as wordt in het Masterplan voorzieningen-as genoemd. Een strip voor toerisme, leisure en recreatie, waarbij bereikbaarheid en herkenbaarheid van groot belang is.
- **De woon- en werkgebieden** daartussen. Vanuit de vrijetijdsfunctie ligt de nadruk op de ontsluiting van de woongebieden naar de vrijetijdsvoorzieningen. "Van de voordeur naar..." is hier het leidende principe. Ook in de buurten en wijken speelt leisure een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie. De leisurevoorzieningen en – evenementen die hier worden gevestigd of plaatsvinden worden nog directer bij de wensen van de burgers in deze woongebieden betrokken. Daarbij zal niet worden gekozen voor een koppeling aan specifiek wijkgerichte thema's, zoals door Ecorys-Kolpron wordt voorgesteld.

Binnen deze hoofdgebieden worden vijf projectgebieden onderscheiden waarvoor wordt aangegeven wat voor soort leisure daar kansrijk is. Midden in de Leisure-as ligt de **Stedelijke Driehoek** waarin de binnenstedelijke functie centraal staat. Stadshart en Dorpsstraat bieden mogelijkheden voor sfeervolle evenementen, horeca, cultuur en funshoppen. Diverse ambtelijke werken projectgroepen houden zich nu bezig met projecten in dit gebied. Dit betreft de Dorpsstraat, Centrum West, Centrum Oost, herinrichting Stadshart, Centrum Plan Oost en atelier Dobbe. Door het "Leisure-denken" in deze vormen van overleg te introduceren wordt een meerwaarde gecreëerd. De herinrichting van het gebied tussen de twee winkelconcentraties speelt een belangrijke rol. Dit kader biedt een houvast om de leisureontwikkelingen in die projecten goed op elkaar af te stemmen. Leisure in de Noord-Zuidas tussen deze centra zal tevens bijdragen aan de gewenste integratie van deze attractiepolen. Het **Kwadrant** is een belangrijke pijler in de leisure-as. De potentie van het gebied is gelegen in de aanwezige concentratie van georganiseerde sporten (in- en outdoor) en een goede bereikbaarheid voor autoverkeer en openbaar vervoer. De bereikbaarheid en de ontwikkeling van Oosterheem geven het gebied een geheel nieuwe positie in het totaal van de stad. Het gebied kan, naast de sport, drager zijn

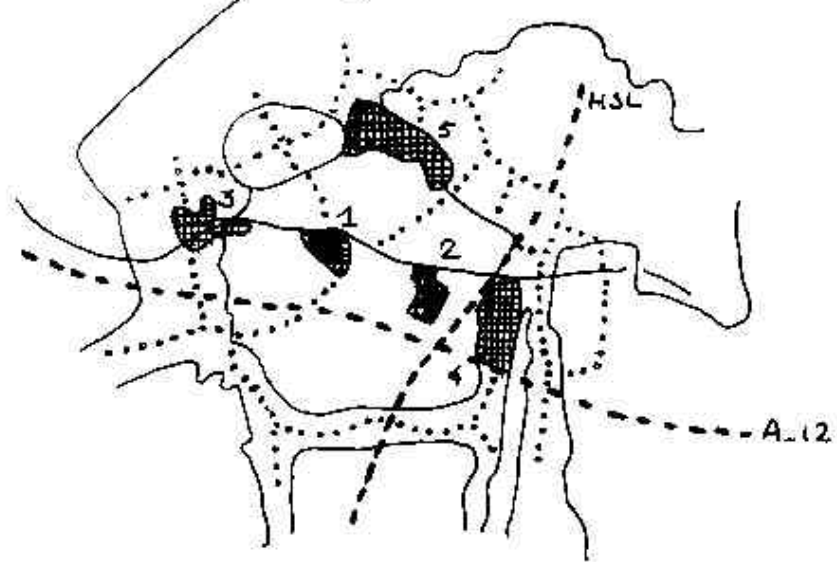
van tal van andere functies (wonen, werken, evenementen etc.) Evenementen en leisurevoorzieningen met een nationale uitstraling komen in Zoetermeer het best tot hun recht op deze locatie

Het **Kopgebied Westzijde** is onderdeel van de Leisure-as en van de Groene Hoepel. Het neemt delen van het Westerpark en het Buytenpark in zich op en geeft invulling aan de Nieuwe Driemanspolder in aansluiting op de Groen-blauwe slinger (transformatiegebied). Naast een essentiële functie voor waterberging en natuur zijn exclusieve vormen van intensieve en extensieve recreatie, zoals regionale sport, openluchtrecreatie, horeca, vermaak en cultuur met hier en daar een nationale uitschieter, in dit gebied mogelijk.

Het **Kopgebied Oostzijde** is onderdeel van de Groene Hoepel en de Leisure-as. Als onderdeel van de Leisure-as, vormt dit gebied de verbindende schakel met het Bentwoud en het landschap rondom de Rottemeren. Het vormt de overgang van het toekomstig parklandschap Rotterdam, Gouda, Zoetermeer door middel van de volgende functies: intensief recreatief gebruik, buitenplaatsen, woningbouw en bosontwikkeling.

In het **Plassengebied** wordt bij uitstek vorm gegeven aan de overgang van de stad naar het Groene Hart. Het gebied is nu al intensief in gebruik. Het vraagt om een zorgvuldige zonering van functies zoals: horeca, water- en openluchtrecreatie. Bekeken wordt of en zo ja hoe de water- en oeverrecreatie hier op een duurzame wijze kan worden geïntensiveerd.

PROJECT GEBIEDEN

	PROJECT	1 STEDELIJKE DRIENOEK
	SEBIEDEN	2 KWADRANT VAN TUYLPARK
	GROEN	3 KOPGEBIED WESTZIJDE
	BLAUW	4 KOPGEBIED OOSTZIJDE
	NETWERK	5 NOORDAANRASSENSEBIED

3 Marketing, Financiën en organisatie, Effecten

Marketing

Het maken van een Leisurebeleid is één. Het succesvol in de markt zetten daarvan is echter zeker zo belangrijk. Om Zoetermeer als leisure-stad succesvol te vermarkten worden de volgende thema's opgepakt: onderscheid je nadrukkelijk, positioneer je als "verrassend, vernieuwend"; communiceer op 3 niveaus (via evenementen, via bestaande voorzieningen en op gebiedsniveau); doe niet aan kretologie, daag de doelgroepen uit, doe het samen en laat de pioniersgeest doorklinken.

Tenslotte mag ook de duurzame, hoogwaardige kwaliteit waar Zoetermeer naar streeft in de marketing tot uiting komen.

Financiën en organisatie

Financiën: Het economisch tij is de leisure-ontwikkeling niet gunstig gezind. De ontwikkelingen moeten worden opgepakt in een tijd dat overal binnen de gemeente moet worden bezuinigd. Het leisureprogramma gaat over een periode van 25 jaar en mag daarom niet worden afgerekend op de kort-cyclische ontwikkelingen in de economie. Leisure vraagt om diepte-investeringen en die zullen er (op termijn) weer uitkomen (OZB, grondverkoop, toeristenbelasting etc.).

Daar waar alle budgetten terug moeten zal ook leisure er niet aan ontkomen om in de mindere startjaren, toe te moeten met een **budget** dat lager ligt dan bureaus als TRN en Ecorys-Kolpron aanbevelen. Er is evenwel budget nodig voor de acquisitie van aansprekende evenementen en voorzieningen. Uit de opbrengsten van die activiteiten moeten de acquisitiekosten worden terugverdiend. Voor evenementen wordt geld gereserveerd in het MIP. Voor de voorzieningen en de vervolgacties wordt onderzocht of de toeristenbelasting, die additioneel binnenkomt door de toename van het aantal overnachtingen kan worden aangewend.

Bezien wordt of de gratis gemeentelijke voorzieningen geld kunnen genereren door bijvoorbeeld entreeheffing.

Daarnaast wordt er in de diverse projecten en gebiedsontwikkelingen die in Zoetermeer spelen telkens apart bezien of de gemeente financieel participeert. Dat zal in voorkomende gevallen ook gaan om interessante leisurevoorzieningen en – evenementen. Zeker waar het gaat om initiatieven waarvan duidelijk is dat deze op de langere termijn de initiële investering meer dan terugverdienen voor de stad, is het verstandig om ook in deze periode al te kiezen voor diepte-investeringen.

Organisatie: Alle portefeuillehouders zijn betrokken bij leisure. De portefeuillehouder Economische Zaken is **coördinerend wethouder**.

In het organisatieplan van de afdeling OEZ is een formatieplaats voor een **programmamanager Leisure**. De belangrijkste taken van deze functionaris zijn het coördineren van de leisureontwikkelingen en het opsporen van geschikte kandidaten en het beoordelen en het begeleiden van belangstellenden. Er moet enkele jaren fanatiek gezocht worden naar bovenregionale voorzieningen en evenementen à la Rotterdam Topsport.

De programmamanager Leisure draagt ervoor zorg dat de uitwerking en realisatie van ruimtelijke concepten als Leisure-as en Groene Hoepel binnen de kaders van het Masterplan tot stand komen.

De programmamanager is voorzitter van de werkgroep Leisure. De **werkgroep Leisure** dan wel de vakafdelingen adviseren over het in zee gaan met zich aandienende initiatieven. Na 1 jaar zal worden geëvalueerd of deze werkwijze aanslaat.

Wanneer blijkt dat de huidige **ambtelijke capaciteit** onvoldoende is om nieuwe leisureprojecten vlot te trekken, zal er slechts nieuwe capaciteit worden aangetrokken, wanneer deze tenminste wordt gedekt uit de opbrengsten van het

project. Hierbij mag ook aan inkomsten uit additioneel te ontvangen toeristenbelasting worden gedacht.

De activiteiten die moeten worden uitgevoerd passen vooralsnog binnen de bestaande taakstelling van de organisatie.

Effecten

Economisch: Het economisch effect van het nieuwe leisure-beleid laat zich direct voelen door een toename van het aantal banen. Met name in de voor Zoetermeer interessante groep van lager geschoolden vindt de nodige groei plaats.

Mogelijk belangrijker zijn de indirecte ontwikkelingen op het gebied van werkgelegenheid en investeringen van beleggers, bedrijven, bewoners en bezoekers. 25% van het vrij besteedbare inkomen van de consument gaat nu al naar leisure. De 130.000 inwoners van Zoetermeer hebben straks jaarlijks ruim 300 miljoen euro aan leisure te besteden. Het loont zeker de moeite om de consument meer mogelijkheden te bieden om zijn leisurebudget in Zoetermeer te besteden.

Sociaal, maatschappelijk: Het beter verkopen van Zoetermeer resulteert in een aantrekkelijker woon- en werkklimaat, hetgeen op andere vlakken weer tot een interessante verlaging van de kosten leidt. Hetzelfde wordt verwacht van de versterkte sociale cohesie die samengaat met een verbeterd woon-, werk- en leisureklimaat. Dit is één van de conclusies van de in 2002 gehouden werkconferentie over Bouwen aan Bindingen.

Financieel: Ook zorgen de leisureontwikkelingen voor een financieel effect. Door grondverkoop aan leisure-ontwikkelaars worden de komende 25 jaar de nodige inkomsten gegenereerd. De hoogte hiervan is afhankelijk van ontwikkelingen waarover de besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden (bestemmingsplanwijzigingen etc.). De extra inkomsten uit OZB hangen af van de landelijke besluitvorming over deze vorm van belasting. Een grove schatting van de jaarlijkse extra inkomsten uit toeristenbelasting komt uit op een half miljoen euro.

4 Het kader waaraan leisure-initiatieven moeten voldoen

Om leisure-initiatieven te kunnen toetsen op haalbaarheid en wenselijkheid zijn in dit hoofdstuk richtlijnen geformuleerd. Leisure-initiatieven die in Zoetermeer willen landen worden getoetst op hun haalbaarheid en wenselijkheid. De richtlijnen zijn geordend naar onderwerp. Een aantal richtlijnen zal nader worden uitgewerkt. Het kader wordt tenminste één keer in de vijf jaar geactualiseerd.

Algemeen beleid:

- Het initiatief combineert lef, met een zorgvuldige (financiële) afweging.
- Het past in het geschetste ruimtelijk kader.
- Bestaande en zeker ook nieuwe trends zijn inpasbaar.
- Draagt bij aan het streven om kleinschalige voorzieningen en evenementen een wezenlijk onderdeel te laten uitmaken van het totaalaanbod.
- Op geëigende locaties in de Leisure-as en de Groene Hoepel zullen leisureontwikkelingen met een regionale, landelijke en internationale uitstraling worden toegestaan.
- Meervoudig grondgebruik is, waar mogelijk, uitgangspunt bij de vestiging van leisurevoorzieningen.
- Het initiatief moet aantonen dat er zorgvuldig wordt omgegaan met mobiliteits- en hinderaspecten.

Doelgroep beleid:

Het welzijn van de eigen inwoners is belangrijk. Burgers en bedrijven worden bij het tot stand komen van leisure-initiatieven betrokken.

- Voorzieningen voor de inwoners van Zoetermeer maken een wezenlijk onderdeel uit van het totaalaanbod.
- Voorzieningen en evenementen vóór en dóór burgers blijven onverkort onderdeel uitmaken van het totale scala aan voorzieningen/evenementen.
- Het levert een bijdrage aan het totale Leisureprogramma dat zich richt op alle leeftijdsgroepen.

Aard van voorzieningen en evenementen

Er wordt geen dwingende of uitputtende opsomming van activiteiten gehanteerd waaraan moet worden voldaan. Er wordt gekozen voor een brede benadering van het fenomeen leisure: waarbij wordt gefocust op commerciële vrijetijdsvormen en op minder materiële leisurevoorzieningen zoals openluchtrecreatie, sport, kunst en cultuur.

- Het past in één van de vier hoofdgroepen; basis, groen, sfeergericht en doelgericht.
- Het draagt bij aan de 'quality of life'.

Evenementen

Er worden jaarlijks tenminste twee evenementen met een nationale uitstraling georganiseerd.

- Evenementen moeten passen in de in 2003 vast te stellen nota Evenementenbeleid en de financiële paragraaf die daarin is opgenomen.
- Alle evenementen moeten een goede financiële onderbouwing hebben.
- De gemeentelijke bijdrage aan evenementen moet passen binnen het MIP-budget dat is gereserveerd om het realiseren van gewenste evenementen te ondersteunen.
- Het evenement moet van betekenis zijn voor de gewenste ontwikkeling van leisure in Zoetermeer.
- Het evenement moet van promotionele betekenis voor Zoetermeer zijn.
- Niet elk evenement behoeft een regionale uitstraling te hebben.

- Evenementen moeten ook interessant zijn voor de eigen bevolking.

Groene leisure

In lopende en nog op te starten projecten wordt, waar dat van toepassing is, aandacht besteed aan versterking van de kwaliteiten natuur, landschap en water.

- Initiatieven gericht op de komst van een aansprekend natuurthemapark moeten, met een onderbouwing van de financiële haalbaarheid, landen in de Groene Hoepel.
- Dezelfde criteria worden gehanteerd bij initiatieven die zich richten op de vestiging of uitbreiding van verblijfsaccommodaties in het groen, zoals outdooractiviteiten, een groen hotel en een landschapscamping.

Cultuur en leisure

- Aansprekende culturele evenementen die voldoen aan de overige criteria die worden gesteld aan evenementen, kunnen landen in Zoetermeer.
- Initiatieven betreffende culturele voorzieningen en evenementen moeten passen in het profiel dat wordt geschetst in de bijlage.
- Het opnemen van een filmhuisprogramma in bestaande bioscoop, Boerderij, Graanschuur of CKC past,
- Initiatieven gericht op de komst van een megabioscoop passen mits het gaat om uitbreiden of verplaatsing van de bestaande,
- Initiatieven gericht op de komst van een Museale attractie passen, op de daarvoor aangewezen locaties (bijlage).
- Initiatieven gericht op de komst van een (architectuur-, beelden-, landschaps-, etc.) kunstroute passen, op de daarvoor aangewezen locaties (bijlage).
- Initiatieven gericht op de komst van een Museum/kunsthall passen op de daarvoor aangewezen locaties (bijlage).
- Sfeergerichte initiatieven in de Stedelijke Driehoek hebben een plus.
- Over eventuele financiële deelname en risico's vindt per initiatief besluitvorming plaats.

Horeca

Het horecabeleid wordt verfijnd en aangescherpt. Over de wijze waarop dit moet gebeuren vindt overleg plaats met de branche. De gemeente zal daarbij tijd investeren in het tot stand komen van nieuw beleid (nota) en in de acquisitie van nieuwe bedrijven. De werkzaamheden passen in het takenpakket van de afdeling SW/OEZ.

- Initiatieven gericht op de komst van nieuwe avond- en nachthoreca die willen landen in de aangewezen uitgaansgebieden als de Stedelijke Driehoek, krijgen een hoge prioriteit.
- Een zekere mate van overlast van avond- en nachthorecabedrijven in centrum- en uitgaansgebieden wordt geaccepteerd en is geen reden tot afwijzing van een vestigingsaanvraag.
- In nieuwe projecten in uitgaansgebieden wordt, waar mogelijk (in overleg met partijen als KHN), het opnemen van avond- en nacht horeca verplicht gesteld.
- Initiatieven gericht op de komst van een megadiscotheek passen, op de daarvoor aangewezen plaatsen.
- Initiatieven gericht op de komst van een regionaal c.q. nationaal partycentrum kunnen landen, in de Leisure-as.
- Initiatieven gericht op de komst van kwalitatief hoogwaardige restaurants worden gestimuleerd in Zoetermeer.
- Sfeergerichte initiatieven in de Stedelijke Driehoek hebben een plus.

- Over eventuele financiële deelname en risico's vindt per initiatief besluitvorming plaats.

Casino

- Initiatieven gericht op de komst van een casino moeten passen in de huidige en de op nader vast te stellen datum te actualiseren speelautomatenverordening. De actualisering past in het bestaande takenpakket van de bureaus jeugdzorg, bestuur en economische zaken.
- De verplaatsing van de huidige speelautomatenhal naar een andere locatie waarbij het bovendien een meer "casinoachtige" uitstraling krijgt, is bespreekbaar. Bij de uitgifte aan een Casino zal worden besloten waar de grondopbrengsten en exploitatiewinst van "het Casino" voor worden aangewend. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden gebruikt om één of meerdere nader te benoemen leisure-voorzieningen, die financieel niet op eigen benen kunnen staan (zoals bijvoorbeeld musea, sport, theater) een financiële injectie te geven. Een combinatie met een leisurevoorziening mits het de financiële drager wordt van gewenste leisureprojecten met onvoldoende financiële draagkracht en passend in het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen.

Fun-attractie

- De komst van één of meer grootschalige fun-attracties, waaronder ook een Family Entertainment Center wordt begrepen, is mogelijk, mits passend in de gewenste leisuremix en schaal van de locatie.
- De voorkeur gaat uit naar een koppeling met ICT, zonder andere ideeën uit te sluiten.
- Over eventuele financiële deelname en risico's vindt per initiatief besluitvorming plaats.

Funshoppen

- Direct aan een leisurevoorziening gerelateerde detailhandel is toegestaan, mits dit assortiment niet in hoofdzaak wordt aangeboden in een verkooppunt dat is gesitueerd in één van de winkelcentra en past in de structuurvisie detailhandel Haaglanden.
- Lifestyle- en funshopwinkels zijn welkom in het Stadshart en de Dorpsstraat, waar een aantrekkelijk vestigingsklimaat zal worden gecreëerd.
- Sfeergerichte initiatieven in de Stedelijke Driehoek hebben een plus.

Sport

De prestaties en activiteiten op het gebied van sport gaan een belangrijker onderdeel uitmaken van de "citymarketing". De aanwezigheid van wintersport-accommodaties als Snowworld en Silver Dome wordt verder uitgewerkt als marketingthema. De hiermee gepaard gaande werkzaamheden passen in het bestaande takenpakket van de Citymarketeer.

- De vestiging van een sport/ijshotel is welkom. Er zal pro-actief worden gezocht naar een kandidaat.
- Nieuwe initiatieven op het gebied van sport moeten passen in de uitkomsten van een op nader vast te stellen datum te verrichten studie naar de optimale situering van sportvelden en in de hoofdrichting van het leisurebeleid.
- Initiatieven gericht op de komst van één of meer topsportaccommodaties en grote (ook professionele) sportevenementen faciliteren, op de daarvoor aangewezen locaties (bijlage).
- Over eventuele financiële deelname en risico's vindt per initiatief besluitvorming plaats.

Leisure in de ruimtelijke hoofdstructuur: leisure-as, groene hoepel, woon- en werkgebieden

De gemeente neemt het voorstel niet over om elke woonwijk, waarbinnen de leisureontwikkelingen moeten passen een eigen thema te geven.

- De vestiging van fitness en squash past niet op bedrijfsterreinen
- Ook werkgebieden bieden mogelijkheden voor leisure. Hierbij wordt gedacht aan een auto/motor/caravan-boulevard, grootschalige bouwmarkten en tuincentra.
- Initiatieven als een sauna/thermencomplex in het oude Dorp, diverse hotels langs de A12, aansprekende (sport)evenementen in de hallen van Oosterheem en Rokkeveen, de NK-Ralley op Lansinghage en kwaliteitshoreca op plaatsen in de wijk die dat toelaten (à la Sniep, Carpaccio en Eendenkooi) zijn bespreekbaar.
- In afwijking van het Visie Document sluit de gemeente andere initiatieven, zoals een museum kunsthall en kwaliteitshoreca in de Leisure-as en een casino, een museale attractie, een aansprekend natuurthemapark en een museum/kunsthall in het groen van de "Hoepel", niet uit.

De projectgebieden

- Leisure-initiatieven die worden ontwikkeld in de **Stedelijke Driehoek** moeten voldoen aan het in de bijlage opgenomen overzicht van dit projectgebied. Daarnaast behoort ook een landschapskunstroute rond de Dobbe en in de Dorpsstraat en fitness in het Stadshart tot de mogelijkheden.
- Leisure-initiatieven die worden ontwikkeld in het projectgebied **Kwadrant** moeten passen in de criteria waarover zal worden geadviseerd door de gelijknamige projectgroep. Met de huidige gebruikers zal een discussie worden gevoerd over de toekomstige invulling. Nieuwe evenementen en voorzieningen die hier willen landen zullen een bovenregionale c.q. (boven)nationale uitstraling moeten hebben.
- Leisure-initiatieven die worden ontwikkeld in het projectgebied **Kopgebied Westzijde** moeten voldoen aan het in de bijlage opgenomen overzicht van dit projectgebied. De reikwijdte van de verzorging zal het regionale niveau evenwel moeten kunnen overstijgen. Hier te ontwikkelen activiteiten hebben tot doel: het optimaliseren van de leisurfunctie. Dit betreft ook de activiteiten aan de Voorweg en de herinrichting van de Nieuwe Driemanspolder.
- Leisure-initiatieven die worden ontwikkeld in het projectgebied Kop Oostzijde moeten in belangrijke mate voldoen aan de aanbevelingen die zijn opgenomen in het overzicht van Kop Oostzijde in de bijlage. Er wordt naar gestreefd om de start aanpak voor 2007 plaats te laten vinden.
- In het projectgebied "**Noord-Aa/Plassengebied**" zal de gelijknamige gemeentelijke werkgroep adviseren over de criteria waaraan leisure-initiatieven in dit gebied moeten voldoen. Aanbevelingen als het intensiveren van de water- en oeverrecreatie zullen daar in mee worden genomen.

Financiële toetsing

- De financiering van projecten komt in principe voor rekening van de initiatiefnemer (dit kan ook de gemeente zijn).
- Over eventuele financiële deelname en risico's vindt per initiatief besluitvorming plaats.
- In principe dient ieder project de eigen broek op te houden.
- Een financiële onderbouwing en een regeling dat de faillissementskosten niet voor rekening van de gemeenschap komen moet altijd voorafgaan aan een beslissing over het toestaan van een attractie of evenement.
- Per project/evenement dat aan de gemeente wordt voorgelegd zal een afweging van alle kosten en baten moeten worden bijgevoegd.
- In het MIP zijn gelden gereserveerd voor het realiseren van evenementen.
- Waar een project vraagt om infrastructurele maatregelen zal dat door de initiatiefnemer moeten worden betaald. Bezien wordt tevens of daarvoor, uit de daar eventueel voor gereserveerde budgetten, geld beschikbaar is. Ook de grondopbrengsten kunnen in de financiering voorzien.
- De gemeente steekt de eerstkomende jaren geen geld in projecten die niet tenminste hun eigen kosten goedmaken. Wel blijven er combi's mogelijk van projecten waarbij de goed renderende de kosten van niet rendabele projecten als musea, voor rekening nemen.

5 Risicoanalyse

Uit het Beleidskader komen geen financiële verplichtingen voort. Alle te verrichten werkzaamheden passen in bestaande taken en budgetten. Er is daardoor geen direct financieel risico voor de gemeente. Eventuele financiële deelneming aan initiatieven vindt plaats na een specifiek op dat initiatief gericht besluitvormingsproces.

Indirect moeten er enige kosten worden gemaakt voor het onderhoud van voor leisure gereserveerde locaties. Ook het vooralsnog uitblijven van grondopbrengsten van die locaties moet in dit kader worden genoemd.

Met de beschikbare budgetten en middelen moet het inmiddels opgebouwde leisure-*imago* hoog worden gehouden. Omdat het hier gaat om beperkte beschikbaarheid, zal niet altijd even efficiënt en pro-actief kunnen worden gereageerd op kansen die zich voordoen. De verminderde aandacht die door de gemeente aan leisure(promotie) wordt besteed, zal mogelijk een negatieve invloed hebben op het leisure-*imago* van Zoetermeer.

6 Communicatieparagraaf

Voorafgaand aan het totstandkomen van het Beleidskader heeft een uitvoerig communicatietraject plaatsgevonden. De ruime definitie van leisure vroeg om de instelling van een ambtelijke werkgroep waarin alle relevante gemeentelijke disciplines zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is een begeleidingscommissie ingesteld waarin deskundigen van binnen en van buiten de gemeente zitting hebben. Binnen het gemeentelijk apparaat zijn naast de wethouders ir. B. Emmens en voormalig wethouder P.H.M. Scheffer de volgende ambtelijke afdelingen betrokken Ontwikkelingsbedrijf en Economische Zaken (SW), Communicatie (CS), Wijkcoördinatie (SW), Ruimtelijke Ordening (SW), Beleid (WZ), ISZ (SW) en Milieu, Bouwen en Wonen (SW)

Buiten het gemeentelijk apparaat zijn betrokken: Raad voor Ondernemend Zoetermeer, Kamer van Koophandel Haaglanden (vestiging Zoetermeer), Floravontuur Promotie Zoetermeer, VVV Zoetermeer, Toerisme Recreatie Nederland, Kunstcommissie Zoetermeer, Cultuurpodium De Boerderij en Hopman & Andres Consultance BV.

Bij de totstandkoming van de visie is het voltallige (voormalige) college van B&W betrokken. MT's en CMT zijn op cruciale momenten geïnformeerd en geconsulteerd. Een workshop is georganiseerd waarvoor 100 leisure-ondernemers, projectontwikkelaars, milieuorganisaties en andere belanghebbenden van binnen en buiten Zoetermeer zijn uitgenodigd.

Een en ander mondde in mei 2002 uit in een Visiedocument en een Achtergronddocument van Ecorys-Kolpron. Van deze rapporten heeft de gemeenteraad op 4 (CSW) en 5 (CWZ) juni 2002 kennisgenomen. Beide zijn vervolgens in juni vrijgegeven voor inspraak. De binnengekomen inspraakreacties zijn opgenomen en beantwoord in de "Nota van Antwoord".

In dit traject zijn betrokken en geconsulteerd: de werkgroep leisure, MT's, CMT, PCI, de (inmiddels deels nieuw aangetreden) leden van het college van B&W.

Het communicatietraject na behandeling in B&W

Het college maakt het beleidskader Leisure via meerdere kanalen bekend.

1. Persbericht en -conferentie. Voordat de pers de besluitenlijst van het college ontvangt, de pers zelf informeren.
2. Belangrijke organisaties ondersteunen het beleidskader Leisure van harte en zijn zelf bij het voortraject betrokken. Zij worden gevraagd ook bekendheid te geven aan het Zoetermeerse leisurebeleid.
3. Inzet eigen media. De gemeentelijke pagina in het Streekblad en Zoetermeer Magazine worden ingezet om het beleidskader leisure bekend te maken.
4. De behandeling in de commissie EOS is een openbaar moment waarop mensen kennis kunnen nemen van het voorgestelde leisurebeleid. Voor de leden van de commissie EOS en het aanwezige publiek is een presentatie voorbereid. Naast inhoudelijke punten laat de presentatie in beelden zien wat Zoetermeer nu al aan verschillende leisurevoorzieningen kent.
5. Uitwerking en aanpassing van het beleid op hoofdlijnen wordt vroegtijdig gecommuniceerd met alle bij het tot standkomen van de nota betrokken partijen.
6. Het concreet realiseren van leisureontwikkelingen zal altijd samengaan met een communicatie- en inspraaktraject richting direct betrokkenen via de gebruikelijke kanalen.

7 Activiteiten in het jaar 2003

In 2003 worden de werkzaamheden voortgezet van projecten die in 2002 of daarvoor zijn gestart. Dit betreft onder meer de evenementennota, Kwadrant en de Stedelijke Driehoek. Het betreft projecten die een breed draagvlak hebben verworven.

Evenementen worden ingezet voor het versterken van de identiteit van deelgebieden en voor het ontwikkelen van nieuwe gebieden. Met evenementen wordt dan de ruimte veroverd. Evenementen zijn snel te organiseren waardoor de uitgangspunten voor de leisurestructuur op korte termijn een gezicht krijgen. Eind 2002 is een brede werkgroep gestart, met een projectopdracht. Doel van het project is het formuleren van het integrale gemeentelijke evenementenbeleid voor de komende 5 jaar, met een doorkijk naar 10 jaar. Aangegeven wordt op welke evenementen de gemeente zich gaat richten, waar deze plaats moeten vinden en welke organisatorische en financiële aspecten hierbij komen kijken. Daarnaast wordt onder meer ingegaan op vergunningsprocedures en aspecten van openbare orde, veiligheid en milieu.

De bedoeling is dat de **evenementennota** voor het zomerreces wordt afgerond.

Voor het **Kwadrant** is een projectgroep geformeerd die in het eerste kwartaal van 2003 zal komen met een integrale gebiedsvisie. Er zijn veel initiatieven. Zowel van bestaande gebruikers (sportverenigingen, Silverdome, Partycentrum) als van nieuwe kandidaten met een leisure-idee dat hier tot ontwikkeling kan worden gebracht. Inzicht moet onder meer worden gegeven in de aard en omvang van de (leisure) functies in het gebied en de fasering van de diverse deellocales in de tijd.

Het project de **Stedelijke Driehoek** betreft de ontwikkeling van het Stadshart en de Dorpsstraat. Aangesloten wordt op reeds in gang gezette ontwikkelingen als Centrum-West en –Oost. Daarnaast zal verder worden gewerkt aan de vormgeving, uitwerking en realisatie van ideeën als een “rondje Dobbe”. De meerwaarde ontstaat door leisure als één rode draad door deze projecten te vlechten.

De **programmamanager** (formatie in organisatieschema OEZ) verricht zijn coördinerende werkzaamheden in samenwerking met de werkgroep leisure, die met name de komende jaren een adviserende rol speelt bij de beoordeling van nieuwe leisure-initiatieven die zich in Zoetermeer aandienen.

Er vindt **monitoring** plaats van de ontwikkelingen op het gebied van leisure. Jaarlijks wordt een voortgangsrapportage gemaakt van de resultaten.

Bijlage.

Voorbeelden van de vier vormen van leisure

Doelgerichte leisure

Casino
Megadiscotheek/partycentrum
Sauna/thermencomplex
Museale attractie
Funattractie
ICT-attractie
Hotel
Aansprekende (sport)evenementen
Etc.

Sfeergerichte leisure

Arthousebioscoop
Aansprekend museum/kunsthall
lifestyle-winkels
kleinschalig uitgaan
kwaliteitshoreca
(binnenstad)hotel
sfeerevenementen
etc.

Groene leisure

Aansprekend natuurthemapark
Groen hotel
Landschapscamping
Landschapskunstroute
Wandel-, fiets-, skate-/ruiterroutes
Outdooractiviteiten
Etc.

basisvoorzieningen

sporthallen en -accommodaties
fitnesscomplexen
squashcentra
activiteitencentra
etc.

Projectgebied Stedelijke Driehoek

Ontwikkelings- termijn	2002-2007
Bezoekmotief leisure	sfeergericht en stedelijk
Branchering leisure	funshoppen, cultuur, horeca, vermaak, attractiepunt, sfeerevenementen, binnenstadshotel
Schaalniveau	Kleinschalig tot middelgroot
Trekkkracht	Regionaal
Type locatie	Centrummilieu
Karakter locatie	Stedelijk (rood)
Programmatische visie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inhaken op lopende plannen Centrum Oost en West ➤ fun-shoppen centraal ➤ aanzienlijke toevoeging dag- en avondhoreca, zowel zelfstandig als ondersteunend aan winkels, nadruk op kleinschalig uitgaan, geen megadiscotheken toestaan (ruimtelijk niet mogelijk) ➤ versterken culturele en uitgaansfunctie ➤ evenemententerrein bestemmen voor sfeerfestiviteiten, beperkt grootschalige, geluidsintensieve evenementen toestaan ➤ opstellen evenementennota met als doel tijdruimtelijk beleid en één-loketfunctie (één gemeentelijk aanspreekpunt), aandacht voor draagvlak binnenstadsbewoners en organisatoren ➤ herontwikkelen park en Dobbe bij Markt met als ambitie zichtbare en aantrekkelijke loopverbinding tussen Stadshart en Oude Dorp ➤ rondje rondom de vijver moet logisch worden ➤ nadruk op hoogwaardige herinrichting en verdichting openbare

Sfeerbeeld	<i>ruimte</i>
	➤ <i>in Oude Dorp ruimte voor uitbreiding Stadsmuseum en herontwikkeling Nicolaasplein</i>
Referenties	➤ <i>vernieuwend</i>
	➤ <i>stedelijk</i>
	➤ <i>onderscheidend</i>
	➤ <i>architectuur</i>
	➤ <i>kwalitatief hoogwaardig</i>
	➤ <i>enkele trekkers</i>
	➤ <i>Fremont Street Experience Las Vegas, onderscheidend museum, arthouse, attractieve horeca, lifestylewinkels, ICT-attractie</i>

	Projectgebied Kwadrant
Ontwikkelings- termijn	2002-2007
Bezoekmotief leisure	Doelgericht
Branchering leisure	Attractiepunten, horeca, cultuur, sport, evenementen
Schaalniveau	Groot- en kleinschalig
Trekkracht	Landelijk
Type locatie	Stadsrand
Karakter locatie	Stedelijk en landelijk (rood en groen)
Programmatiese visie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>ontwikkelen gebied tot aansprekende 'leisurezone'</i> ➤ <i>huidige sportidentiteit verbreden tot nationaal leisureconcept</i> ➤ <i>parksfeer versterken, wel verdichten met diverse grootschalige voorzieningen (menging groen en rood)</i> ➤ <i>goede bereikbaarheid per auto en OV absolute vereiste, kansen door nabijheid verkeersknoop, zowel Zuid- als Westwaarts ontsluiten</i> ➤ <i>streven naar voldoende kritische massa en kritische mix in voorzieningen</i> ➤ <i>toevoegen enkele markante attractiepunten als trekker</i> ➤ <i>Kwadrant/Van Tuyllpark heeft gezien de ligging de hoogste potentie als landelijk leisuregebied</i> ➤ <i>grootschalig evenemententerrein bestemmen nabij PWA-hal (SilverDome)</i> ➤ <i>uitplaatsen sportvelden essentieel</i> ➤ <i>waterpartij Plas van Poot in concept benutten</i>
Sfeerbeeld	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>grootschalig</i> ➤ <i>vernieuwend</i> ➤ <i>uniek</i> ➤ <i>stedelijk</i> ➤ <i>zeer onderscheidend</i>
Referenties	➤ <i>sporthotel, megadiscotheek/partycentrum, Metreon (USA), Sunway Lagoon (USA), Dive! (USA), Heron City (USA)</i>

	Projectgebied Kop Westzijde
<i>Ontwikkelings- termijn</i>	2002+
<i>Bezoekmotief leisure</i>	Doelgericht
<i>Branchering leisure</i>	sport, openluchtrecreatie, horeca, vermaak, cultuur
<i>Schaalniveau</i>	grootschalig en kleinschalig
<i>Trekkraft</i>	Regionaal
<i>Type locatie</i>	Stadsrand
<i>Karakter locatie</i>	heuvelachtig (groen) en stedelijk (rood)
<i>Programmatische visie</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sportieve recreatie en commerciële sporten centraal ➤ aansluiten op wintersportattracties, indien markt interesse heeft (bobsleebaan, rodelbaan etc.) ➤ groene karakter gebied versterken ➤ aansluiten op het heuvelachtige karakter Buytenpark (trim- en langlaufroutes) ➤ betere koppeling met Groene Hoepel door verbetering ontsluiting wandel-, fiets-, skate- en ruiterroutes ➤ doorontwikkelen Amerikaweg tot regionaal uitgaansgebied ➤ nadruk op uitgaan, ruimte voor toevoeging grootschalige horeca zoals megadiscotheek/partycentrum ➤ gezien de ligging ten noordwesten van Zoetermeer, locatie minder geschikt als voorzieningenlocatie met een nationaal bereik (minder goed zichtbaar en bereikbaar dan Kwadrant/Van Tuyllpark) ➤ behoud van natuurontwikkelingsvisie
<i>Sfeerbeeld</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ indoor en outdoor ➤ stedelijk en landelijk ➤ onderscheidend
<i>Referenties</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ outdoorfaciliteiten, bungyjumpattractie, ijshotel (Lapland), langlaufcircuit, diverse routes etc.

	Projectgebied Kop Oostzijde
Ontwikkelingstermijn	2002+
Branchering leisure	<i>Openlucht recreatie, horeca, waterrecreatie</i>
Schaalniveau	<i>klein- en grootschalig</i>
Trekkkracht	<i>Regionaal</i>
Type locatie	<i>Landschap, bos, water</i>
Karakter locatie	<i>Groen</i>
Programmatische visie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vernieuwend natuurlijk en cultureel karakter centraal</i> ➤ <i>Multifunctioneel woon- en leisuregebied</i> ➤ <i>Toevoegen aansprekende groene attractiepunten</i> ➤ <i>Enkele duidelijke bronpunten met voorzieningen</i> ➤ <i>Dominante rol groen in zaplandschappen.</i> ➤ <i>Duidelijke relatie met stad</i> ➤ <i>Onderdeel van de Groene Hoepel</i> ➤ <i>Extensief medegebruik bosgebieden: meer wandel-, fiets-, ruiters-, skate- en kanoroutes</i> ➤ <i>Verhogen verblijfskwaliteit en aantrekkingskracht</i>
Sfeerbeeld	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vernieuwend</i> ➤ <i>Kwaliteit</i> ➤ <i>Intensief en extensief</i> ➤ <i>Routes</i>
Referenties	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>groen hotel, diverse routes, landschapskunst, kwaliteitshoreca, thermencomplex, vergaderen in 't groen</i>

	Projectgebied Noord-Aa/Plassengebied
Ontwikkelingstermijn	2007+
Branchering leisure	<i>waterrecreatie, openlucht recreatie, horeca, evenementen</i>
Schaalniveau	<i>kleinschalig en grootschalig</i>
Trekkkracht	<i>Regionaal</i>
Type locatie	<i>water en strand</i>
Karakter locatie	<i>zandwinplas en oevers (blauw)</i>
Programmatische visie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kleinschalige oever- en waterrecreatie centraal</i> • <i>gebied moet enkele duidelijk bronpunten met voorzieningen krijgen</i> • <i>zaplandschappen.</i> • <i>verhogen verblijfskwaliteit en aantrekkingskracht</i> • <i>onderdeel van de Groene Hoepel</i> • <i>extensief medegebruik: meer wandel-, fiets-, ruiters-, skate- en kanoroutes</i> • <i>toevoegen waterrijke evenementen</i> • <i>water als decor voor horeca beter benutten</i>
Sfeerbeeld	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>water als decor</i> ➤ <i>divers in activiteiten</i> ➤ <i>onderscheidend</i>

Referenties

➤ groen hotel, diverse routes, landschapskunst, kwaliteitshoreca, thermencomplex, outdooractiviteiten, partycentrum

Geschiktheid deelgebieden hoofdstructuur naar leisurevoorziening. (X= geschikt)				
	Voorziening- en As	Stedelijke Driehoek	Woon/werk gebieden	Groene Hoepel
doelgerichte leisure				
casino	X	X		X
megadiscotheek/partycentrum	X			
sauna/thermencomplex	X		X	X
museale attractie	X	X		X
funattractie	X	X		
ICT-attractie	X	X		
hotel	X	X	X	X
aansprekende (sport)evenementen	X	X	X	X
groene leisure				
aansprekend natuurthemapark				X
groen hotel				X
landschapscamping				X
landschapskunstroute		X		X
wandel-, fiets-, skate-, ruiterroutes	X	X	X	X
outdooractiviteiten	X			X
sfeergerichte leisure				
arthousebioscoop		X		
aansprekend	X	X		X
museum/kunsthall				
lifestyle-winkels		X		
kleinschalig uitgaan		X		
kwaliteitshoreca	X	X	X	X
(binnenstad)hotel		X		
sfeerevenementen		X		X
basisvoorzieningen				
sporthallen en – accommodaties	X		X	
fitnesscomplexen		X		
squashcentra	X		X	
activiteitencentra	X		X	